

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים בפני כב' הנשיאה מוסיה ארד

ע"פ 52987-12-10
13 בינואר 2011

המבקשת

מדינת ישראל
באמצעות עו"ד אלי אברבנאל, עו"ד נעמה דוברת סולטניק
ועו"ד ארז פדן מפרקליטות מחוז י-ם

נגד

המשיב

צחי הנגבי
באמצעות ב"כ עו"ד ד"ר גרשון גונטובניק ועו"ד עודד גזית

החלטה

1. לפניי בקשת המדינה להארכת מועד להגשת ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בירושלים (סגן הנשיא השופט יואל צור, השופט אריה רומנוב והשופט עודד שחם) שניתן ביום 9.11.10 בתיק פלילי 4063/06.
2. הבקשה הוגשה ביום 30.12.10 ומתבקשת בה הארכת מועד של שבעה ימים להגשת ערעור על פסק הדין. המבקשת טוענת כי לא הגישה את הערעור במועדו בשל שביתת פרקליטים שהחלה ביום 16.11.10 וטרם הסתיימה במועד האחרון להגשת הערעור, שחל ביום 23.11.10.
3. כתב האישום אשר הוגש נגד המשיב ונגד נאשם נוסף (שמואל הרשקוביץ), כלל שני אישומים. עיקרו של האישום הראשון בטענת המאשימה באשר למינויים פוליטיים שנעשו על ידי המשיב עת כיהן כשר במשרד לאיכות הסביבה. באישום זה יוחסה למשיב עבירה של מרמה והפרת אמונים, עבירה של שוחד בחירות ועבירה של ניסיון להשפיע על בעל זכות הצבעה. באישום השני הואשם המשיב בעבירות של עדות שקר ושבועת שקר. בפסק דינו של בית משפט קמא נקבע ברוב דעות, לגבי האישום הראשון, כי המשיב עבר עבירה של הפרת אמונים. המשיב ביצע עבירה זו כאשר פעל למנות למשרות ולתפקידים במשרד לאיכות הסביבה את חברי מרכז הליכוד וקרוביהם, כדי לקבל את תמיכתם הפוליטית. חרף קביעה זו, החליט בית משפט קמא, ברוב דעות, כי יש לבטל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים בפני כב' הנשיאה מוסיה ארד

ע"פ 52987-12-10
13 בינואר 2011

את האישום הנדון בשל טענת "הגנה מן הצדק"; הכל כמפורט בהכרעת הדין. אשר לאישום השני, החליט בית משפט קמא ברוב דעות, להרשיע את המשיב בעבירה של עדות שקר.

עיקרי עמדת המדינה

4. המדינה מבקשת לטעון במסגרת הערעור, כי יש לאמץ את הקביעות העובדתיות, הנורמטיביות והמשפטיות של בית משפט קמא בדעת הרוב, בכל הנוגע לעבירת הפרת האמונים באישום הראשון ובכלל זה את קביעת בית המשפט קמא כי המשיב עבר עבירה של הפרת אמונים. עם זאת, המדינה מבקשת לבטל את קביעות בית המשפט בעניין הגנה מן הצדק, כך שהתוצאה תהא הרשעתו של המשיב בעבירות בהן הואשם באישום הראשון. המדינה מבקשת לטעון בערעור כי בית משפט קמא הרחיב יתר על המידה הראויה את תחולת ההגנה מן הצדק.

5. לטענת המדינה, הגשת הערעור היא אינטרס ציבורי מובהק שכן המעשים שבוצעו על ידי המשיב בעת כהונתו כשר, הם בעלי סממנים מובהקים של שחיתות. ביטול האישום בנסיבות אלה בשל הגנה מן הצדק, הוא חסר תקדים ודי בטעם זה כדי לאפשר את בירור הערעור לגופו.

6. עוד טוענת המדינה כי הגישה ערעור בעניינו של הנאשם השני ששימש כיועצו הבכיר של המשיב וכמנכ"ל המשרד. מצב בו יתברר הערעור בעניינו ואילו עניינו של המשיב שכיהן כשר לא יידון, אינו רצוי.

7. כמו כן, טוענת המדינה, כי "השביתה שאליה יצאו הפרקליטים, היא מעשה שנעשה מחוץ לשליטתה של המבקשת ובניגוד לדעתה וללא תיאום עימה", ולכן, מדובר ב"תקלה אובייקטיבית" וב"נסיבות חיצוניות שאינן בשליטת בעל הדין", שיש בהן כדי להצדיק את הארכת המועד.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים בפני כב' הנשיאה מוסיה ארד

ע"פ 52987-12-10
13 בינואר 2011

8. המדינה מוסיפה וטוענת, כי בחינת אינטרס ההסתמכות של המשיב, מלמדת כי הפגיעה בזכויותיו אינה משמעותית, שכן החל ממועד הטיעונים לעונש נמסר לו במספר הזדמנויות שונות על הכוונה להגיש ערעור בעניינו. המשיב אף יכול היה לשער זאת מעצם הגשת הערעור בעניינו של הנאשם השני. לטענת המדינה, אין לקבל טענה מצד המשיב שלפיה שינה מצבו לרעה בכך שבחלוף 45 ימים הפך פסק הדין לסופי והופסקה חברותו בכנסת בשל הקלון שהוטל עליו. זאת, הואיל והמשיב יכול היה להגיש ערעור מטעמו. משנמנע מלעשות כן, עשה זאת על אחריותו ומתוך הבנת הכרוך בכך. עוד טוענת המדינה, כי הערעור שברצונה להגיש איננו עוסק בקלון שהוטל על המשיב ולכן בין אם יתקבל הערעור ובין אם יידחה, לא יהיה בכך כדי להשפיע על הפסקת כהונתו של המשיב.

עיקרי עמדת המשיב

9. המשיב מבקש לדחות את הבקשה.
10. המשיב טוען כי על פי ההלכה הפסוקה, בקשות המדינה להארכת מועד להגשת ערעור על פסק דין במשפט פלילי אינן מתקבלות אלא במקרים חריגים ביותר. לפי הלכה זו, בעוד שבבקשה להארכת מועד מטעם נאשם, יש להתחשב בזכויותיו ולתת משקל לפגיעה הקשה העלולה להיגרם לחירותו ולשמו הטוב, הרי שעל המדינה מוטל רף גבוה ביותר להצדיק את בקשתה ויש להקפיד עמה הקפדה יתרה.
11. לטענת המשיב, הערעור לא הוגש במועדו בשל טעם הנעוץ במדינה, ומשכך, אין בו כדי להצדיק הארכת מועד. זאת, בין היתר, הואיל ולמדינה עמדו אפשרויות רבות להגיש את הערעור במועדו. כך, יכולה הייתה המדינה להגיש את הערעור באמצעות גורמים שלא שבתו כגון היועץ המשפטי לממשלה, פרקליט המדינה או פרקליט המחוז, שאף חתום על הערעור ועל הבקשה, או למצער להגיש בקשה להארכת מועד לפני המועד שבו הופסקה כהונת המשיב בכנסת. כמו כן, הואיל והערעור עצמו נכתב בזמן השביתה (לדברי המדינה, בהתאם לאישור שניתן לצורך זה מוועדת החריגים של הפרקליטות), ניתן היה גם להגישו בזמן

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים בפני כב' הנשיאה מוסיה ארד

ע"פ 52987-12-10
13 בינואר 2011

השביתה, דבר שיכול לעשותו גם מתמחה או שליח. ואולם, המדינה בחרה – במודע ולאחר מחשבה – שלא לעשות כן ובכך הפכה את פסק הדין לסופי. משמעות הדברים היא הפסקה מיידית של כהונתו בכנסת. לטענת המשיב, מדובר בתוצאה בלתי הפיכה שאין זה צודק וראוי להתעלם ממנה.

12. כמו כן, המשיב טוען כי אין בחשיבות העניין כשלעצמה כדי להוות טעם המצדיק הארכת מועד להגשת הערעור. המדינה ציינה בטיוטת הודעת הערעור מטעמה, כי בית המשפט יתבקש לאמץ במלואה את דעת הרוב בכל הנוגע לעבירת הפרת האמונים. בכך הושגה המטרה מבחינת האינטרס הציבורי וחשיבותו של הערעור הצטמצמה עד מאוד. יתרה מכך, מדובר בפסק דין של בית משפט שלום, שממילא אינו מהווה תקדים מחייב או מנחה.

13. עוד טוען המשיב כי המדינה התעלמה מהנזק שנגרם לו, ובכללו הפסקת כהונתו בכנסת. לטענת המשיב, אילו הייתה המדינה מגישה בזמן את ערעורה או אפילו בקשה להארכת מועד מטעמה, הרי שכהונת המשיב בכנסת הייתה עדיין בתוקף.

ההכרעה

14. חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב – 1982, קובע בסעיף 199, כי יש להגיש ערעור בתוך ארבעים וחמישה ימים מיום מתן פסק הדין. קביעה זו נועדה לשרת הן את האינטרס הציבורי של סופיות הדין והן את זכותו של הנאשם כי לאחר תום התקופה לא ישונה עוד פסק הדין לרעתו. קביעה זו איננה מוחלטת, שכן סעיף 201 לחוק מסמיך את בית המשפט להיעתר לבקשה להגשת ערעור, אף אם חלפה תקופה זו. עם זאת, בתי המשפט חזרו והדגישו כי מתן ארכה למדינה להגשת ערעור בפלילים ייעשה רק בגין סיבות יוצאות דופן המצדיקות זאת. עוד קבעה ההלכה הפסוקה כי יש להבחין בין בקשה להארכת מועד להגשת ערעור מטעם נאשם לבין זו המוגשת מטעם המדינה. בעוד שבקשה מטעם נאשם מתקבלת ביתר קלות כדי לוודא שזכויותיו תישמרנה וחירותו ושמו הטוב לא ייפגעו, הרי שמהמדינה, לאור מעמדה ומשאביה,

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים בפני כב' הנשיאה מוסייה ארד

ע"פ 52987-12-10
13 בינואר 2011

נדרשת דרישה קפדנית יותר (ר' בש"פ 8758/01 מדינת ישראל נ' רזינשווילי ; ת"פ (י-ם) 20250-06-10 מדינת ישראל נגד אלפסי). המשיבה עצמה אישרה, בתגובתה לתגובת המשיב, כי אכן מדובר ב"פתח צר" בכל הנוגע לקבלת ארכה להגשת ערעור מטעמה.

15. לאחר שעיינתי בבקשה ובתגובות הצדדים, הגעתי למסקנה כי בנסיבות הנדונות אין בקיומה של שביתת פרקליטים כדי להוות סיבה הבאה בשערו של אותו פתח צר ומצדיקה את קבלת הבקשה.

16. השביתה אינה בגדר אירוע בלתי ניתן לשליטה ואשר לא ניתן לצפותו מראש, המהווה טעם מוצדק להארכת מועד להגשת ערעור פלילי מטעם המדינה. הימנעות המדינה מלהגיש את הערעור במועדו, מקורה בבחירה של הגורמים המוסמכים לדבר, שלקחו בחשבון את כל ההשלכות של החלטתם. ראשי המערכת לא נטלו חלק בשביתה. החלטתם לעסוק בפעולות ניהוליות בלבד ולהימנע מלהגיש את הערעור בזמן השביתה כדי, לדבריהם, "לכבד את זכות השביתה של הפרקליטים", איננה יכולה להוות נימוק לקבלת הבקשה. המשיבה גם לא עמדה בנטל להוכיח כי פעלה בשקידה סבירה בכל הנוגע להגשת הערעור במועדו. כפי שנטען על ידי באי כוח המשיב, השביתה לא פרצה במפתיע והמשיבה לא נתנה טעם מבורר מדוע לא הגישה את הערעור, או למצער, את הבקשה להארכת מועד, בימים שבין מתן גזר הדין ועד לתחילת השביתה. זאת, במיוחד בשים לב לכך שהכרעת הדין עליה מבקשת המדינה לערער, ניתנה עוד ביום 13.7.10.

17. אשר לחשיבות נושא הערעור, הרי שבפסק הדין נתקבלה עמדת המדינה בנושא העיקרי ונקבע כי מינויים פוליטיים מהווים, בנסיבות מתאימות, עבירה פלילית, וכי המשיב עבר עבירה של הפרת אמונים. בנסיבות אלה, אין בחשיבות הנושא, כדי להוות סיבה יוצאת דופן המצדיקה את קבלת הבקשה להארכת המועד.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים בפני כב' הנשיאה מוסיה ארד

ע"פ 52987-12-10
13 בינואר 2011

18. לבסוף, מן הראוי להדגיש כי המשפט שהתנהל בבית משפט קמא היה בעל היקף רב ונמשך מספר שנים. עדים רבים מאוד העידו, ישיבות רבות מאוד התקיימו ואלפי עמודי פרוטוקול נרשמו. בנסיבות אלה, משנדון התיק לפני הרכב של שלושה שופטים ומשקיבל בית משפט קמא את עמדתה העקרונית של המדינה בנושא העיקרי, לא ניתן שלא להתחשב גם בכך שהזמן השיפוטי מוגבל ורצוי להקצות את משאבי הציבור לתיקים רבים אחרים הממתינים לדיון ולהכרעה (ר' בג"צ 935/89, 940, 943 גנור נ' היועץ המשפטי לממשלה פד"י מד (2) עמ' 511 מול האות ג').

19. לפיכך ולאור כל האמור לעיל, אני דוחה את הבקשה.

ניתנה היום, ח' שבט תשע"א, 13 בינואר 2011, בהעדר הצדדים.

מוסיה ארד, נשיאה